

Høringsnotat

**Forslag til forskrift om grunnskoleopplæring og videregående opplæring
i Longyearbyen – tilpasning til ny opplæringslov**

19. februar 2023

Innhold

1	Innledning og bakgrunn	4
2	Kort om Svalbard og norsk svalbardpolitikk.....	4
3	Dagens regler	5
4	Departementets vurderinger og forslag	5
4.1	Generelt.....	5
4.2	Hvilke regler i ny opplæringslov som skal gjelde for tilbudet i Longyearbyen – forskriften § 6.....	6
4.2.1	Formål og krav til opplæringen.....	6
4.2.2	Rett og plikt til grunnskoleopplæring, valg av skriftsspråk og særskilte språkrettigheter i grunnskoleopplæringen, skyss, leksehjelp, skolefritidsordning (SFO) mv.	7
4.2.3	Videregående opplæring.....	7
4.2.4	Regler om det beste for eleven, medvirkning, skoledemokrati, foreldresamarbeid, plikt til å delta mv.	9
4.2.5	Tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging	9
4.2.6	Skolemiljø, ordenstiltak, organiseringen av opplæringen og regler for livssynsopplæringen	10
4.2.7	Opplæringspråk, læremiddel og skolebibliotek.....	10
4.2.8	Rådgivning, personalet i skolen og rett til forberedende opplæring og videregående opplæring for voksne.....	10
4.2.9	Privat opplæring, privatistordninger og godkjenning av utenlandsk opplæring, samarbeid, samordning, opplysningsplikt, selvråderett og avgjørelser på vegne av eleven	11
4.2.10	Behandling av personopplysninger og plikt til å delta i evalueringer, kulturskole, reklameforbud og forbud mot ansiktsdekkende plagg	11
4.2.11	Ansvar til kommunen og fylkeskommunen, klageinstans, tilsyn og forsøk	11
4.2.12	Diverse endringer	12

5	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	12
6	Forslag til ny forskrift.....	12

1 Innledning og bakgrunn

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til ny forskrift om grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Longyearbyen. Forskriften vil erstatte forskrift 17. juni 2022 nr. 1044 om grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Longyearbyen.

Hensikten med forslaget er å tilpasse forskriften til den nye opplæringsloven som ble vedtatt av Stortinget 2. juni 2023, jf. Prop 57 L (2022-2023) *Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa* (opplæringslova). Dagens forskrift om opplæring i Longyearbyen ble vedtatt så sent som i 2022 etter en grundig gjennomgang, og det er ikke behov for en ny fullstendig gjennomgang. Det foreslås derfor ikke realitetsendringer utover det som er nødvendig som følge av den nye loven. Den nye loven skal etter planen tre i kraft 1. august 2024. Departementet tar sikte på at ny forskrift om grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Longyearbyen kan tre i kraft fra omtrentlig samme tidspunkt. Ny forskrift vedtas av Kongen i statsråd.

2 Kort om Svalbard og norsk svalbardpolitikk

Svalbardtraktaten pålegger Norge en folkerettslig forpliktelse til å behandle borgere og selskap fra traktatpartene likt på visse områder. Dette gjelder blant annet adgang til øygruppen. På dette området har Norge i praksis ikke gjort forskjell på borgere fra traktatland og borgere av andre land. Utlendingsloven er ikke gjort gjeldende på Svalbard, og det stilles ikke krav til arbeids- eller oppholdstillatelse eller visum for å reise til eller oppholde seg på Svalbard. For å kunne være der må man imidlertid kunne forsørge seg selv. Det er et lavere skattenivå på Svalbard enn det er i Fastlands-Norge, og sentrale deler av rettighets- og velferdslovgivningen er ikke gjort gjeldende der. For eksempel gjelder verken sosialtjenesteloven, helse- og omsorgstjenesteloven eller pasient- og brukerrettighetsloven på Svalbard.

Norsk svalbardpolitikk fremgår av siste svalbardmelding (Meld. St.nr. 32 (2015-2016) *Svalbard*). Stortingsmeldingen beskriver de overordnede målene for norsk svalbardpolitikk:

- å utøve en konsekvent og fast håndhevelse av suvereniteten
- riktig overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten etterleves
- å bevare ro og stabilitet i området
- å bevare områdets særegne villmarksnatur
- å opprettholde det norske samfunnet på øygruppa

I Svalbardmeldingen kapittel 5.3.5 og 6.3.4 er det i tillegg stilt opp særskilte mål for barnehage- og skoletilbudet i Longyearbyen. Det fremgår at: *Det er en målsetting at Longyearbyen skal være et levedyktig lokalsamfunn, og samfunnet fremstår i dag som et sted med et godt tjenestetilbud. Likevel er de spesielle rammebetingelsene for samfunnet*

[...] dimensjonerende for hvilke tilbud som skal gis, og dermed også for hvilke forventninger innbyggerne kan ha.

I stortingsmeldingen ble det understreket at det er en målsetting at Longyearbyen skal være et levedyktig lokalsamfunn. I stortingsmeldingen pekes det også på at Longyearbyen har utviklet seg til å bli et familiesamfunn, men at det ikke skal være et livsløpssamfunn. Det tilpassede skoletilbudet og den restriktive praksisen knyttet til tilbudets omfang skal videreføres og stå i et rimelig forhold til det øvrige tjenestetilbudet der. Videre er det ikke et mål at det skal gis tilbud ut over dagens nivå. Dette innebærer at heller ikke de økonomiske rammebetingelsene for tjenestetilbudet skal utvides. Longyearbyen lokalstyre skal heller ikke gi ytelser som har en klar sosial profil. Ved behov for ytelser ut over det lokale tjenestetilbudet må norske statsborgere henvende seg til sin hjemkommune i Fastlands-Norge, og benytte seg av tjenestetilbudet der. Utenlandske borgere uten slik tilknytning til fastlandet må reise til sine hjemland dersom de har behov som ikke dekkes på Svalbard. For at Longyearbyen reelt sett skal være et sted for familier, er det viktig at barn og unge der får oppvekstvilkår og utdanning som kan danne grunnlag for deres videre utdanning eller arbeidsliv andre steder. Det er likevel ikke tilrettelagt for at alle behov kan oppfylles på Svalbard. Dette gjelder også for opplæringstilbudet.

Regjeringen skal etter planen fremme en ny stortingsmelding om Svalbard våren 2024.

3 Dagens regler

Det fremgår av Svalbardloven § 4 første ledd at Kongen kan gi forskrift om skolevesenet.

Grunnskole- og videregående opplæring i Longyearbyen reguleres i dag av forskrift 17. juni 2022 nr. 1044 om grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Longyearbyen. Forskriften trådte i kraft 1. august 2022. Den regulerer bl.a. ansvaret til Longyearbyen lokalstyre og hvilke regler i opplæringsloven som gjelder for opplæring i Longyearbyen. Enkelte regler er tilpasset de stedlige forholdene på Svalbard. Det er bl.a. gitt regler om rett og plikt til grunnskoleopplæring i Longyearbyen i § 4, rett til videregående opplæring i Longyearbyen i § 5 og en begrenset rett til spesialundervisning i grunnskoleopplæring i Longyearbyen i § 7.

I ny opplæringslov § 1-2 andre ledd fremgår det at Kongen kan gi forskrift om at loven eller deler av den skal gjelde på Svalbard og om særlige regler av hensyn til de stedlige forholdene.

4 Departementets vurderinger og forslag

4.1 Generelt

Departementet foreslår en ny forskrift om grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Longyearbyen, med hjemmel i ny opplæringslov § 1-2 andre ledd. I ny opplæringslov er det innført en ny hjemmel til å gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard. Dagens forskrift er til sammenligning hjemlet i svalbardloven. Departementet

mener det er hensiktsmessig at forskriften om opplæringstilbudet på Svalbard er hjemlet i opplæringsloven, som er spesiallovgivningen på området.

Utgangspunktet er at ordinær lovgivning som gjelder på fastlandet, også skal gjelde så langt som mulig på Svalbard. Det kan likevel være stedlige forhold på Svalbard som innebærer at den ordinære lovgivningen ikke bør gjelde fullt ut der. Det ble i 2022 fastsatt ny forskrift om opplæringslovens anvendelse på Svalbard, og det ble gjort en gjennomgang av hvilke regler som skal gjelde for opplæringstilbudet i Longyearbyen. Departementet foreslår at det materielle innholdet i reglene i dagens forskrift videreføres.

Departementet foreslår at gjeldende forskrift §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6 andre ledd, 7 og 8 videreføres i ny forskrift med samme paragrafnummer. Innholdet i disse reglene påvirkes ikke av endringene i ny opplæringslov. Forslagene til endringer fra dagens forskrift knytter seg i hovedsak til forskriften § 6 første ledd som angir hvilke regler i opplæringsloven som gjelder for opplæringen i Longyearbyen. Departementet foreslår at reglene i opplæringsloven som i dag gjelder i Longyearbyen, videreføres i den grad det materielle innholdet i reglene er videreført i ny opplæringslov. Hvorvidt regler i ny opplæringslov med nytt materielt innhold skal gjelde i Longyearbyen, vurderer departementet nærmere under. I vurderingen av hvilke nye regler som skal gjelde i Longyearbyen, har departementet lagt vekt på hva som i størst grad henger sammen med dagens regler og at tjenestetilbudet i Longyearbyen ikke skal utvides. Departementet omtaler i utgangspunktet ikke mindre justeringer av reglene som er inntatt i ny opplæringslov eller regler som ikke er videreført i ny lov.

I samsvar med ny opplæringslov foreslår departementet språklige justeringer i flere av reglene. Det foreslås også at den nye forskriften er på nynorsk.

Departementet vil videre bemerke at forslag til forskrift til ny opplæringslov er på høring frem til 18. februar 2024. Departementet tar sikte på å gjøre en nærmere gjennomgang av hvilke regler i forskriften til ny opplæringslov som skal gjelde i Longyearbyen, etter at forskriften er fastsatt. Det foreslås derfor at dagens § 8 som regulerer anvendelsen av forskriftsregler med hjemmel i opplæringsloven i Longyearbyen, videreføres inntil videre.

4.2 Hvilke regler i ny opplæringslov som skal gjelde for tilbudet i Longyearbyen – forskriften § 6

4.2.1 Formål og krav til opplæringen

Kapittel 1 i ny opplæringslov har regler om formålet med og kravene til opplæringen. Disse reglene er i hovedsak en videreføring av dagens regler og gjelder som et utgangspunkt i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår at disse reglene fortsatt skal gjelde, og at dette presiseres i forskriften § 6 bokstav a.

4.2.2 Rett og plikt til grunnskoleopplæring, valg av skriftsspråk og særskilte språkrettigheter i grunnskoleopplæringen, skyss, leksehjelp, skolefritidsordning (SFO) mv.

Reglene i ny opplæringslov kapittel 2 om rett og plikt til grunnskoleopplæring er i hovedsak en videreføring av dagens regler. Disse reglene gjelder som et utgangspunkt i Longyearbyen i dag, men med tilpasninger som følger av forskriften § 4. Departementet foreslår at disse reglene fortsatt skal gjelde som i dag. Departementet viser til presiseringen i forskriftsforslaget §§ 6 bokstav b og 4.

Ny opplæringslov kapittel 3 regulerer valg av skriftsspråk og særskilte språkrettigheter i grunnskoleopplæringen. Disse reglene viderefører i hovedsak dagens regler. Det er flere av disse reglene som ikke gjelder i Longyearbyen i dag. Reglene om bokmål og nynorsk for elevene i § 3-1, rett til opplæring på samisk i grunnskolen og rett til særskilt språkopplæring i grunnskolen gjelder i dag delvis i Longyearbyen. Departementet foreslår at disse reglene fortsatt skal gjelde som i dag. Departementet foreslår derfor at §§ 3-1 første og andre ledd, 3-2 første og fjerde ledd, 3-6 første ledd første punktum og andre ledd, og 3-7 skal gjelde i Longyearbyen. Dette presiseres i forskriftsforslaget § 6 bokstav c.

Ny opplæringslov kapittel 4 har regler om skyss, leksehjelp, SFO, skoletur og overgang fra barnehage til skole. Disse reglene er i utgangspunktet en videreføring av reglene i dagens lov. Disse reglene, med unntak av regelen om overgang fra barnehage til skole, gjelder ikke i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår å videreføre dette. Dette innebærer at § 4-7 om overgang fra barnehage til grunnskole, skal gjelde i Longyearbyen. Departementet foreslår at dette presiseres i forskriftsforslaget § 6 bokstav d.

4.2.3 Videregående opplæring

4.2.3.1 Rett til videregående opplæring og språkrettigheter

Longyearbyen lokalstyre har i dag ikke en plikt til å ha et tilbud om videregående opplæring. Unge i Longyearbyen som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring har samme rett til videregående opplæring som unge på fastlandet, men det er ikke en rett til videregående opplæring i Longyearbyen. Departementet foreslår å videreføre dagens regler, se forskriftsforslaget § 5.

Departementet foreslår at reglene som i dag gjelder for det videregående opplæringstilbudet i Longyearbyen, videreføres. Dette innebærer at ny opplæringslov §§ 5-2, 5-3, 5-6 og 5-8 skal gjelde i Longyearbyen. Videre foreslår departementet at § 5-4 i ny opplæringslov skal gjelde, med en videreføring av dagens regel om at Longyearbyen lokalstyre kan gjøre de justeringene i fag- og timefordeling som er nødvendige og forsvarlige. Se forskriftsforslaget § 6 bokstav e, f og g.

Ny opplæringslov kapittel 6 har regler om valg av skriftsspråk og særskilte språkrettigheter i videregående opplæring. Disse reglene er i hovedsak en videreføring av dagens regler, og som i utgangspunktet ikke gjelder i Longyearbyen i dag. Det er i tillegg lovfestet i ny opplæringslov § 6-1 at elevene i videregående opplæring skal ha opplæring i

bokmål og nynorsk. Regelen er ny, og tilsvarer regelen i ny opplæringslov § 3-1 første og andre ledd om grunnskoleopplæringen. Departementet foreslår at den også skal gjelde for det videregående opplæringstilbudet i Longyearbyen. Departementet foreslår at dette presiseres i forskriften § 6 bokstav h.

Det er videre lovfestet i ny opplæringslov § 6-2 at alle elever som har hatt opplæring i eller i og på samisk i grunnskolen, har rett til opplæring i samisk i den videregående opplæringen. Plikt til å tilrettelegge for samisk kulturutøvelse følger av Grunnloven § 108, ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater og barnekonvensjonen artikkel 30. I lys av at Longyearbyen lokalstyre ikke har en plikt til å ha et videregående opplæringstilbud i Longyearbyen overhodet, mener departementet at denne retten ikke bør gjelde for elever i videregående opplæring i Longyearbyen.

4.2.3.2 Opplæring i bedrift, organer for fag- og yrkesopplæringen, skyss, bosted, oppfølgingstjeneste og overgang fra grunnskolen til videregående opplæring

Reglene i ny opplæringslov kapittel 7 er i utgangspunktet en videreføring av reglene i dagens lov kapittel 4, men med justeringer. Reglene i dagens lov kapittel 4 gjelder i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår derfor at reglene i ny opplæringslov kapittel 7 skal gjelde i Longyearbyen, for de ungdommene som får sin videregående opplæring der, og at dette presiseres i forskriften § 6 første ledd bokstav i. Reglene om tilgang til PP-tjeneste og spesialundervisning for den som har opplæring i bedrift skal fortsatt ikke gjelde.

Reglene i ny opplæringslov kapittel 8 om organer knyttet til fag- og yrkesopplæringen tilsvarer reglene i dagens lov kapittel 12. Disse reglene gjelder ikke i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår å videreføre dette.

Ny opplæringslov kapittel 9 har regler om rett til skyss, bosted, oppfølgingstjeneste og overgang fra grunnskole til videregående opplæring. Reglene i §§ 9-1 til 9-4 er i utgangspunktet en videreføring av reglene i dagens lov. Disse gjelder ikke i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår at dette videreføres.

Reglene i ny opplæringslov §§ 9-5 og 9-6 er nye. Det lovfestes i ny opplæringslov § 9-5 at fylkeskommunen skal sørge for at elevene får en trygg og god overgang fra grunnskolen til videregående opplæring. Kommunen skal samarbeide med fylkeskommunen om overgangen. Til tross for at det ikke er en plikt for Longyearbyen lokalstyre om å tilby videregående opplæring, har unge i Longyearbyen en rett til videregående opplæring enten i Longyearbyen eller på fastlandet. Departementet mener derfor at bestemmelsen om overgang til videregående opplæring bør gjelde også i Longyearbyen.

I ny opplæringslov § 9-6 er det lovfestet at fylkeskommunen skal ha et opplæringstilbud for de som har rett til videregående opplæring etter § 5-1, men som mangler faglige eller språklige forutsetninger for å delta i eller gjennomføre slik opplæring. Departementet viser til at det ikke er en rett til videregående opplæring i Longyearbyen og at dette foreslås videreført. Departementet mener derfor at regelen om en plikt til å ha et

opplæringstilbud i overgangen fra grunnskolen til videregående opplæring, ikke bør gjelde i Longyearbyen.

Ny opplæringslov § 9-7 regulerer muligheten til å tilby mer grunnskoleopplæring. Det er ikke en rett til forberedende opplæring for voksne i Longyearbyen. Departementet foreslår derfor at regelen ikke skal gjelde.

4.2.4 Regler om det beste for eleven, medvirkning, skoledemokrati, foreldresamarbeid, plikt til å delta mv.

Kapittel 10 i ny opplæringslov inneholder flere regler som er felles for grunnskoleopplæringen og den videregående opplæringen. Departementet foreslår at reglene om elevens beste, elevenes rett til medvirkning, samarbeid med foreldrene, skoleregler og informasjonsplikt skal gjelde i Longyearbyen. Departementet vil samtidig bemerke at bestemmelsen om elevens beste og retten til å medvirke i alt som gjelder dem selv etter loven, må forstås i lys av de reglene i opplæringsloven som gjelder i Longyearbyen og de særlige svalbardpolitiske forholdene.

I ny opplæringslov §§ 10-4 og 10-5 er det nye regler om skoledemokratiet i grunnskolen og i videregående skole. Reglene stiller færre krav til bestemte brukerorganer sammenlignet med dagens lov. Departementet kan ikke se at det er grunner til at reglene i §§ 10-4 og 10-5 ikke bør gjelde i Longyearbyen. Dette med unntak av § 10-5 andre ledd andre punktum, hvor det stilles det krav om elevrepresentasjon i fylkeskommunale nemnder. Regelen er ikke relevant i Longyearbyen, og departementet foreslår derfor at den ikke skal gjelde. Dette er en videreføring av dagens situasjon.

I ny opplæringslov § 10-6 handler om elevenes plikt til å delta i opplæringen, og krav om at kommunen og fylkeskommunen skal følge opp fravær fra opplæringen. Det er også en ny regel om at elevene kan bli pålagt å gjøre oppgaver utenom skoletiden (lekser). Departementet kan ikke se at det er forhold i Longyearbyen som tilsier at disse reglene ikke bør gjelde der, og foreslår derfor at § 10-6 skal gjelde.

Ny opplæringslov § 10-9 regulerer Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG), og er ikke relevant i Longyearbyen. Departementet foreslår at regelen ikke skal gjelde, noe som er en videreføring av dagens situasjon.

Departementet foreslår etter dette at kapittel 10 skal gjelde i Longyearbyen, med unntak av §§ 10-5 andre ledd andre punktum og 10-9. Dette presiseres i forskriften § 6 bokstav k.

4.2.5 Tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging

Ny opplæringslov kapittel 11 har regler om tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging av opplæringen (spesialundervisning). Disse reglene er i hovedsak en videreføring av dagens regler. Regelen om rett til alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) i opplæringsloven § 2-16 gjelder ikke i Longyearbyen i dag og departementet foreslår at tilsvarende regel i ny opplæringslov § 11-12 ikke skal gjelde. De øvrige reglene i kapitlet gjelder i hovedsak i Longyearbyen i dag, men kun for grunnskoleopplæringen og med de begrensningene som følger av forskriften § 7.

Departementet foreslår å videreføre dagens regler, se forskriftsforslaget § 6 første ledd bokstav l og § 7.

4.2.6 Skolemiljø, ordenstiltak, organiseringen av opplæringen og regler for livssynsopplæringen

Departementet foreslår at reglene i ny opplæringslov kapittel 12 om skolemiljøet, kapittel 13 om ordenstiltak og kapittel 14 om organiseringen av opplæringen og regler for livssynsopplæringen skal gjelde, se forskriftsforslaget § 6 bokstav m. I ny opplæringslov § 14-4 er det en ny regel som innebærer at deler av opplæringen kan gjennomføres uten at læreren er til stede sammen med elevene (fjernundervisning). Det er opp til kommunen eller fylkeskommunen om de ønsker å ta i bruk fjernundervisning. Departementet foreslår at regelen skal gjelde i Longyearbyen.

Det er for øvrig enkelte justeringer i de øvrige reglene i ny opplæringslov kapittel 12-14, men departementet kan ikke se at disse får betydning for i hvilken grad reglene skal gjelde i Longyearbyen.

4.2.7 OpplæringsSpråk, læremiddel og skolebibliotek

Dagens regler om opplæringsSpråk, utstyr og læremidler og skolebibliotek gjelder i Longyearbyen. I ny opplæringslov § 15-4 andre ledd er det innført et krav om at skolen skal bruke skriveprogram som støtter både bokmål og nynorsk, og som følger offisiell rettskrivning. Departementet foreslår at regelen skal gjelde i Longyearbyen.

Departementet foreslår derfor at kapittel 15 skal gjelde i sin helhet, se forskriftsforslaget § 6 første ledd bokstav m.

4.2.8 Rådgivning, personalet i skolen og rett til forberedende opplæring og videregående opplæring for voksne

Departementet foreslår at reglene om rådgivning i ny opplæringslov kapittel 16 og reglene om personalet i skolen i kapittel 17 skal gjelde i Longyearbyen. Dette tilsvarer i hovedsak dagens situasjon. I ny opplæringslov § 17-7 er det lovfestet at kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolene har tilgang på vikarer ved vanlig og forventet fravær. Departementet foreslår at regelen skal gjelde i Longyearbyen.

Det er videre i ny opplæringslov § 17-12 innført nye regler med krav til kvalitetsutvikling og krav om at også fylkeskommunen skal ha skolefaglig kompetanse i administrasjonen. Departementet foreslår at disse reglene skal gjelde i Longyearbyen.

Departementet foreslår etter dette at hele kapittel 16 og 17 skal gjelde, se forskriftsforslaget § 6 første ledd bokstav m.

Reglene om rett til grunnskole- og videregående opplæring for voksne gjelder ikke i Longyearbyen i dag. Dette foreslås videreført. Reglene i ny opplæringslov kapittel 18-21 skal derfor ikke gjelde.

4.2.9 Privat opplæring, privatistordninger og godkjenning av utenlandsk opplæring, samarbeid, samordning, opplysningsplikt, selvråderett og avgjørelser på vegne av eleven

Reglene om privat grunnskoleopplæring i hjemmet gjelder i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår at dette fortsatt skal gjelde. Dette innebærer at ny opplæringslov § 22-5 skal gjelde, se forskriften § 6 bokstav o. Det er for øvrig kun Longyearbyen lokalstyre som kan drive grunnskole- og videregående opplæringsvirksomhet i Longyearbyen. De øvrige reglene om private skoler i ny opplæringslov kapittel 22, skal derfor ikke gjelde.

Reglene om privatistordninger og godkjenning av utenlandsk opplæring gjelder ikke i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår at disse fortsatt ikke skal gjelde. Dette innebærer at ny opplæringslov kap. 23 ikke skal gjelde.

Departementet foreslår at reglene om samarbeid og samordning, plikt til å melde fra til barnevernet og rett til å ta avgjørelser for eleven når barnevernstjenesten har overtatt omsorgen skal gjelde i Longyearbyen. Dette innebærer at §§ 24-1, 24-3 og 24-4 skal gjelde, se forskriftsforslaget § 6 bokstav o. Disse reglene gjelder også i dag. Regelen i ny opplæringslov § 24-2 om opplysninger til den kommunale helse- og omsorgstjenesten gjelder ikke i dag og skal fortsatt ikke gjelde.

Regelen i ny opplæringslov § 24-5 om selvråderett for dem som har fylt 15 år, er mer generelt utformet sammenlignet med dagens lov og innebærer at selvråderett for de over 15 år gjelder spørsmål knyttet til grunnskoleopplæringen og den videregående opplæringen. Departementet foreslår at regelen skal gjelde i Longyearbyen, se forskriftsforslaget § 6 bokstav o.

4.2.10 Behandling av personopplysninger og plikt til å delta i evalueringer, kulturskole, reklameforbud og forbud mot ansiktsdekkende plagg

Reglene om behandling av personopplysninger og plikt til å delta i evalueringer i ny opplæringslov kapittel 25, er i utgangspunktet en videreføring av dagens regler som gjelder i Longyearbyen i dag. Dette med unntak av § 25-2 om nasjonal database. Departementet foreslår å videreføre dette. Dette innebærer at kapittel 25, med unntak av § 25-2 skal gjelde i Longyearbyen, se forskriftsforslaget § 6 bokstav p.

Longyearbyen lokalstyre har ikke plikt til å ha et tilbud om kulturskole etter dagens forskrift. Departementet foreslår at dette videreføres, slik at kapittel 26 ikke skal gjelde.

Reglene om reklameforbud og forbud mot ansiktsdekkende plagg, gjelder i Longyearbyen i dag. Departementet foreslår å videreføre dette, slik at kapittel 27 i ny opplæringslov skal gjelde i sin helhet, se forskriftsforslaget § 6 bokstav q.

4.2.11 Ansvaret til kommunen og fylkeskommunen, klageinstans, tilsyn og forsøk

Ansvarsbestemmelsene i opplæringsloven passer i utgangspunktet ikke i Longyearbyen. Longyearbyen lokalstyres ansvar for opplæringen er regulert i forskriften § 2.

Departementet foreslår å videreføre dette, slik at kapittel 28 ikke skal gjelde i Longyearbyen. Dette med unntak av § 28-8 om ulykkesforsikring, som departementet foreslår at skal gjelde som i dag, se forskriftsforslaget § 6 bokstav r.

Departementet foreslår videre at reglene i kapittel 29 i ny opplæringslov skal gjelde i Longyearbyen. Dette er regler om klageinstans, tilsyn og forsøk. Regler om dette gjelder også i Longyearbyen i dag. Se forskriftsforslaget § 6 bokstav s.

4.2.12 Diverse endringer

Forslaget til ny forskrift hjemles i ny opplæringslov, fremfor i svalbardloven som i dag. Ettersom opplæringsloven er en nynorsk lov, foreslår departementet at også forskriften skal være på nynorsk.

Departementet foreslår enkelte språklige justeringer i forskriften som samsvarer med ord og uttrykk i ny opplæringslov, bl.a. erstattes uttrykket «grunnopplæring» med «grunnskoleopplæring og videregående opplæring». Videre erstattes «spesialundervisning» med «individuell tilrettelagt opplæring». Begrunnelsen for endringene fremgår av Prop. 57 L (2022-2023).

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til ny forskrift har ikke vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Forslaget innebærer i utgangspunktet en videreføring av dagens regler og pålegger ikke Longyearbyen lokalstyre vesentlige nye plikter.

6 Forslag til ny forskrift

Forskrift om grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Longyearbyen

§ 1 Formålet med forskrifta og kva forskrifta gjeld

Forskrifta skal leggje til rette for at barn og ungdom i Longyearbyen får god opplæring i eit trygt og godt skolemiljø. Forskrifta skal også bidra til at norske svalbardpolitiske mål kan oppfyllest.

Forskrifta gjeld grunnskoleopplæring og videregående opplæring innanfor Longyearbyen arealplanområde.

§ 2 Ansvar for Longyearbyen lokalstyre

Longyearbyen lokalstyre skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring etter § 4.

Longyearbyen lokalstyre kan drive videregående opplæring, jf. § 5.

Longyearbyen lokalstyre er ansvarleg for at reglane i denne forskrifta blir oppfylt.

§ 3 Grunnskoleopplæring og videregående opplæring i Longyearbyen

Berre Longyearbyen lokalstyre kan drive grunnskoleopplæring og videregående opplæring innanfor Longyearbyen arealplanområde.

§ 4 Rett og plikt til grunnskoleopplæring i Longyearbyen

Barn har rett og plikt til grunnskoleopplæring frå det året dei fyller seks år, til dei har avslutta det 10. trinnet.

Retten til grunnskoleopplæring gjeld når barnet truleg skal vere i Longyearbyen i meir enn tre månader i samanheng. Retten skal oppfyllast så raskt som mogleg og seinast innan éin månad etter at barnet er komme til Longyearbyen og foreldra har meldt frå til Longyearbyen lokalstyre. Barn har plikt til grunnskoleopplæring når dei har vært i Longyearbyen i seks månader i samanheng.

Barn med behov som går ut over plikta til Longyearbyen lokalstyre etter § 6 første ledd bokstav f og § 7, og som derfor ikkje kan få eit forsvarleg utbytte av opplæringa ved Longyearbyen skole, har ikkje rett og plikt til grunnskoleopplæring i Longyearbyen. Avgjerd etter regelen her er enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningslova. Statsforvaltaren i Troms og Finnmark er klageinstans.

§ 5 Rett til vidaregåande opplæring i Longyearbyen

Ungdom i Longyearbyen som har fullført grunnskolen eller tilsvarande opplæring, har same rett til vidaregåande opplæring som dei ville hatt i Fastlands-Noreg. Retten kan oppfyllast gjennom vidaregåande opplæring i Longyearbyen eller gjennom vidaregåande opplæring på norsk fastland etter reglane i opplæringslova.

Longyearbyen lokalstyre kan fastsetje forskrift med vilkår for inntak til vidaregåande opplæring ved Longyearbyen skole, blant anna krav om bustadsadresse i Longyearbyen, krav om språkkunnskapar og at det ikkje er behov for individuell tilretteleggjing av opplæringa. Inntaksvilkåra må vere objektive, ikkje-diskriminerande og dei må kunne etterprøvast.

§ 6 Reglar i opplæringslova som gjeld for opplæring i Longyearbyen

Desse reglane i opplæringslova gjeld for grunnskoleopplæring og vidaregåande opplæring i Longyearbyen:

- a. kapittel 1
- b. kapittel 2, med avgrensinga som følgjer av §§ 4 og 7 i forskrifta her
- c. §§ 3-1 første og andre ledd, 3-2 første og fjerde ledd, 3-6 første ledd første punktum og andre ledd, 3-7
- d. § 4-7
- e. §§ 5-2 og 5-3
- f. § 5-4. Longyearbyen lokalstyre kan gjere justeringar i fag- og timefordeling som er nødvendige og forsvarlege.
- g. §§ 5-6 og 5-8
- h. § 6-1
- i. kapittel 7
- j. § 9-5
- k. kapittel 10, med unntak av §§ 10-5 andre ledd andre punktum og 10-9
- l. kapittel 11, med unntak av § 11-12, og berre for grunnskoleopplæringa med avgrensinga i § 7 i denne forskrifta
- m. kapittel 12-17
- n. § 22-5

- o. §§ 24-1, 24-3, 24-4 og 24-5
- p. kapittel 25, med unntak av § 25-2
- q. kapittel 27
- r. § 28-8
- s. kapittel 29

Oppgaver som etter opplæringslova eller forskrifter til denne er lagd til kommunen eller fylkeskommunen, skal liggje til Longyearbyen lokalstyre. Oppgaver som etter opplæringslova eller forskrifter til denne er lagd til statsforvaltaren, skal liggje til Statsforvaltaren i Troms og Finnmark.

§ 7 Avgrensa rett til individuelt tilrettelagd opplæring i grunnskoleopplæring i Longyearbyen

Elevar med behov for mindre eller moderat tilrettelegging av opplæringa har rett til individuelt tilrettelagd opplæring, jf. opplæringslova § 11-6, med dei avgrensingane som følgjer av regelen her.

I vurderinga av om eleven har rett til individuelt tilrettelagd opplæring, skal det blant anna leggast vekt på

- a. det samla behovet eleven har for tilrettelegging og tenester for å kunne ta del i opplæringa og oppnå eit forsvarleg utbytte av ho
- b. i kva grad tilretteleggingja vil vere kostnadskrevande
- c. påverkinga på opplæringstilbodet til andre elevar
- d. at skolen ikkje skal kompensere for andre tjenestetilbod som ikkje finnst og reglar som ikkje gjeld i Longyearbyen.

Elevar har berre i særlege tilfeller rett til éin-til-éin-undervisning eller ein dedikert personalressurs, f.eks. lærar, assistent eller spesialpedagog. Elevar har ikkje rett til slik tilrettelegging i meir enn ein begrensa del av opplæringa og i ein kortare periode.

Retten til individuelt tilrettelagd opplæring er for øvrig avgrensa av den kapasiteten og kompetansen som Longyearbyen lokalstyre rår over.

§ 8 Forskrifter etter opplæringslova som gjeld for opplæring i Longyearbyen

Forskriftsreglar med heimel i opplæringslova gjeld som hovudregel for grunnskoleopplæring og vidaregåande opplæring i Longyearbyen når heimelen til regelen gjeld der, jf. § 6 første ledd. Stedlege forhold kan gjere at regelen ikkje passar for grunnskoleopplæringa eller den vidaregåande opplæringa i Longyearbyen og derfor ikkje skal gjelde. Kunnskapsdepartementet avgjer i tvilstilfelle kva for forskriftsreglar som ikkje passar.

§ 9 Ikraftsetjing

Forskrifta trer i kraft xx. august 2024. Samstundes blir forskrift 17. juni 2022 nr. 1044 om grunnskoleopplæring og vidaregåande opplæring i Longyearbyen oppheva.